

Sygn. akt IX Ka 283/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach, IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogna Kuczyńska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Stefańska

przy udziale oskarżyciela publicznego -----

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2015 r.

sprawy W. B.

obwinionego o wykroczenie z art. 96 § 3 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim

z dnia 31 grudnia 2014r. sygn. akt II W 1287/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od obwinionego W. B. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania za II instancję w tym 70 (siedemdziesiąt) złotych opłaty.

IX Ka 283/15

UZASADNIENIE

W. B. został obwiniony o to, że w dniu 6.10.2014r.

w miejscowości O. przy ul. (...). (...) nie wskazał na żądanie uprawnionego organu Straży Miejskiej komu powierzył pojazd osobowy marki O. o nr rej. (...) do kierowania lub użytkowania w oznaczonym czasie do 31.05.2014r., tj. wykroczenie z art. 96§3 kw.

Wyrokiem z 31 grudnia 2014r. Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim

w ramach czynu zarzucanego wnioskiem o ukaranie uznał W. B. za winnego tego, że w dniu 6 października 2014r. w O. wbrew ustawowemu obowiązkowi nie wskazał na żądanie uprawnionego organu – Straży Miejskiej w T. – komu powierzył pojazd marki O. nr rej. (...) do kierowania lub użytkowania w oznaczonym czasie, to jest w dniu 31.05.2014r., którym to pojazdem w tej dacie popełniono wykroczenie w ruchu drogowym i kwalifikując powyższe jako wykroczenie z art. 96§3 kw na podstawie art. 96§3 kw w zw. z art. 24§1 i 3 kw wymierzył mu karę grzywny w kwocie 700 zł; sąd zasądził od obwinionego W. B. na rzecz Skarbu Państwa 170 zł tytułem kosztów postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obwiniony który zaskarżył wyrok

w całości. Obwiniony nie sprecyzował zarzutów apelacji. Argumentował, że

w sprawie brak jest skargi uprawnionego oskarżyciela. Powołał się na przepisy art. 129 ust. 1-4 Prawa o ruchu drogowym wywodząc, że strażnicy gminni (miejscy) mogą dokonywać na drogach gminnych, powiatowych i

wojewódzkich oraz drogach krajowych w obszarze zabudowanym z wyłączeniem autostrad i dróg ekspresowych, czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego z użyciem przenośnych albo zainstalowanych w pojeździe urządzeń rejestrujących w oznaczonym miejscu

i określonym czasie, uzgodnionym z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) policji. Według obwinionego, skoro prędkościomierz jest urządzeniem stacjonarnym na terenie niezabudowanym, operatorem takich urządzeń jest Państwowa Inspekcja (...) a Straż Miejska w T. łamie prawo korzystając z takiego urządzenia.

Nadto skarżący argumentował, że zgodnie z treścią wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 12.03.2014r. o sygn. P27/13 jeżeli popełnienie wykroczenia zostanie stwierdzone za pomocą urządzenia rejestrującego to ukaranie sprawcy mandatem karnym jest dopuszczalne jedynie gdy nie ma wątpliwości co do sprawcy czynu. Niedopuszczalne jest zatem kierowanie przez właściwy organ alternatywnie żądania przyjęcia mandatu karnego za wykroczenie lub denuncji innej osoby. Zatem pismo Straży Miejskiej w T. skierowane do obwinionego jest bezprawne

i wysłane przez organ nieuprawniony do korzystania z fotoradarów stacjonarnych. Obwiniony stwierdził również, że ze względu na koszty podróży nie stanął się na wezwanie Straży Miejskiej w T.. Ponadto powołując się na powołany wyżej wyrok Trybunału Konstytucyjnego obwiniony wywodził, że właściciel lub posiadacz pojazdu może nie wskazać siebie jako sprawcy wykroczenia co mieści się w jego prawie do obrony. Odpowiedzialność za wykroczenie z art. 96§3 kw może zostać wyłączona na zasadzie kontratypu działania w ramach uprawnień. Odpowiedzialność za wykroczenie z art. 96§3 kw zostaje wyłączona także w sytuacji, gdy właściciel lub posiadacz pojazdu uchyla się od obowiązku wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie w ramach prawa do obrony na podstawie art. 74§1 kpk w zw. z art. 20§3 kpw. Właściciel lub posiadacz pojazdu nie mają obowiązku wskazania komu powierzyli pojazd do kierowania lub użytkowania

w oznaczonym czasie jeżeli sami tym pojazdem kierowali lub używali go i dopuścili się np. wykroczenia przekroczenia prędkości zarejestrowanego za pomocą urządzenia rejestrującego.

Ponadto obwiniony w apelacji zarzucił również, że wysokość orzeczonej grzywny jest formą zemsty, podniósł, że ma na utrzymaniu żonę M., która nie pracuje, jest osobą przewlekle chorą i obecnie przebywa w szpitalu.

W konkluzji obwiniony wniósł o uniewinnienie go od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest niezasadna.

1. Nie jest zasadny pogląd, że Straż Miejska w T. nie jest uprawniona do korzystania z urządzenia do pomiaru prędkości stacjonarnego usytuowanego w miejscowości P. a w związku z tym nie może być oskarżycielem w niniejszej sprawie. Wprawdzie skarżący powołał się na przepisy art. 129 ust. 1-4 Prawo o ruchu drogowym dotyczącym uprawnień strażników gminnych (miejskich) ale tej kwestii dotyczą przepisy art. 129b Prawa o ruchu drogowym, a obwiniony poprzestał na zacytowaniu faktycznie tylko przepisu art. 129b ust. 4. Obwiniony w swojej argumentacji pominął przepis art. 129b ust. 2 pkt 16, zgodnie z którym strażnicy gminni (miejscy) są uprawnieni do wykonywania kontroli ruchu drogowego wobec kierującego pojazdem naruszającego przepisy ruchu drogowego, w przypadku ujawnienia

i zarejestrowania czynu przy użyciu urządzenia rejestrującego. Przepis ten nie określa rodzaju urządzeń rejestrujących. Natomiast cytowany w apelacji przepis art. 129b ust. 4 określa zasady, które obowiązują strażę, gdy chodzi o korzystanie przez nie z urządzeń niestacjonarnych na drogach gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych (wyrok Sądu Najwyższego z 15.05.2014r. sygn. III KK 393/13 publ. OSNKW z 2014r. nr 10 poz. 77). Nadto skarżący pominął również istotny dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie przepis art. 129b ust. 3 pkt 7 Prawa

o ruchu drogowym, według którego w ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego w zakresie, o którym mowa w ust. 2 strażnicy gminni (miejscy) są upoważnieni do żądania od właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w omawianym czasie. Przepis art. 17§3 kpsw określa, że strażom gminnym (miejskim) uprawnienia oskarżyciela publicznego przysługują tylko wówczas, gdy w zakresie swego

działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, ujawniły wykroczenia i wystąpiły z wnioskiem o ukaranie. W tym miejscu przypomnieć należy uchwałę Sądu Najwyższego z 30.09.2014r. sygn. I KZP 16/14 o mocy zasady prawnej, publ. OSNKW z 2014r. nr 11 poz. 80, według której na podstawie art. przepisu art. 17 § 3 kpsw w brzmieniu po nowelizacji ustawy

z 29.10.2010r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 225 poz. 1466) straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96§2 kw. Sąd Okręgowy w całości podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony

w cytowanym w powołanym wyżej postanowieniu z 15.05.2014r. sygn. III K 393/14 publ. ONSKW z 2014r. nr 10 poz. 77), iż po wejściu w życie ustawy

z 29.10.2010r. (Dz U nr 225 poz. 1466) nowelizującej Prawo o ruchu drogowym straże gminne (miejskie nie utraciły uprawnień do korzystania

z dotychczas posiadanych urządzeń rejestrujących mających charakter stacjonarny, tym że pod warunkiem przekazania Generalnemu Inspektorowi (...) w terminie określonym przez art. 10 tej ustawy wykazów wskazanych w pkt 3 tego przepisu oraz, że są one również obecnie uprawnione do instalowania takich urządzeń i korzystania z nich, ale jedynie za zgodą tego Inspektora i tylko przy spełnieniu powyższych warunków straże te mogą, w razie ujawnienia tym urządzeniem wykroczenia

w zakresie naruszenia przepisu ruchu drogowego, być uznane za uprawnionego oskarżyciela publicznego w rozumieniu art. 17§3 kpsw. Na podstawie nie budzącego wątpliwości dokumentu nadesłanego przez Komendanta Straży Miejskiej w T. - pisma Głównego Inspektora (...) z 17.10.2011r. Sąd Okręgowy ustalił, że Główny Inspektor (...) wyraził zgodę na instalację dwóch stacjonarnych urządzeń rejestrujących, po jednym przy każdej z dwóch jezdni o przeciwnych kierunkach ruchu, w pasie drogowym drogi krajowej nr (...)

w miejscowości P., w rejonie przejścia dla pieszych wyznaczonego przy skrzyżowaniu drogi krajowej nr (...) z drogą gminną (ul. (...)). W związku z powyższym całkowicie niezasadny jest zarzut braku uprawnień Straży Miejskiej w T. do używania stacjonarnego urządzenia rejestrującego usytuowanego w miejscowości P..

2. W powołanym w apelacji wyroku z 12.03.2014r. Trybunał Konstytucyjny

w sprawie P 27/13 orzekł, że art. 96 § 3 kw jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP oraz nie jest niezgodny z art. 42 ust. 1 Konstytucji. Obowiązek właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie wynika z art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym. Przepis ten określa także wyjątek, a zatem jeżeli pojazd został użyty wbrew woli i wiedzy właścicieli przez nieznaną osobę, czemu (posiadacze) nie mogli oni zapobiec. Nie można podzielić argumentów apelacji opartych na treści pisma skierowanego przez Straż Miejską w T. do obwinionego. Zawiera ona trzy alternatywne oświadczenia. Jak zaznaczono, oświadczenie nr 2, o które chodzi w niniejszej sprawie, wypełnia właściciel lub użytkownik, jeżeli nie jest kierowca na zdjęciu dołączonym do pisma. Powołane przez skarżącego rozważania Trybunału Konstytucyjnego dotyczą postępowania mandatowego. Zauważyć trzeba, że gdyby organ (straż miejska) nie miał wątpliwości, kto jest sprawcą wykroczenia z art. 92a kw nie mógłby żądać od właściciela (posiadacza) pojazdu wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania w oznaczonym czasie. Wbrew twierdzeniom skarżącego w piśmie nie zawiera „skierowania żądania do przyjęcia mandatu karnego” ale przede wszystkim oświadczenie nr 1 zawiera informację, że „zdjęcie przedstawia mnie jako osobę kierującą pojazdem”, gdyby sprawca wykroczenia nie budził wątpliwości, oświadczenie to nie byłoby potrzebne. Jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny, właściciel (posiadacz) pojazdu wezwany do wskazania kierującego pojazdem ma de facto pięć możliwości: 1) wskazać siebie, jeżeli faktycznie prowadził pojazd, 2) przedstawić dowód, że nie jest ani właścicielem ani posiadaczem pojazdu, 3) wskazać, kto kierował pojazdem lub używał pojazdu, 4) nie wskazać, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania, 5) przedstawić dowód, że pojazd był użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Tylko w czwartym przypadku, gdy właściciel lub posiadacz pojazdu nie wskaże komu powierzył pojazd do kierowania lub używania, naraża się na odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 96§3 kw. Jeżeli obwiniony w apelacji powołuje się na pogląd R. S., cytowany w pkt 3.1.1 uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego to z akt niniejszej sprawy nie wynika, aby taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Obwiniony nie odpowiedział na pismo Straży Miejskiej w T., nie wypełniając obowiązku z art. 78 ust. 4 Prawa o ruchu drogowym nie wskazał jego przyczyn, w swoich wyjaśnieniach podał jedynie, że uznał, że pismo nie ma podstaw prawnych w oparciu

o wyrok Trybunału Konstytucyjnego i nie udzielił odpowiedzi na pytanie straży, bo był przekonany, że Straż Miejska zwróci się do niego w sposób właściwy. Zatem nawet jeżeli podzielić pogląd R. S. to nie oznacza to, iż każdy może odmówić wykonania obowiązku z art. 78 ust. 4 bez względu na podawane i ustalane w sprawie motywy takiego zachowania.

3. Wobec powyższego Sąd Okręgowy w całości podzielił stanowisko Sądu Rejonowego co do winy i kwalifikacji prawnej czynu obwinionego.

4. wymierzonej obwinionemu kary nie można uznać za rażąco surową. Jak obwiniony podał na rozprawie (k. 39v) otrzymuje 1600zł miesięcznie renty chorobowej i nie ma nikogo na utrzymaniu. Podnoszone przez obwinionego w apelacji odmienne okoliczności nie uzasadniają zmiany wyroku w tej części, nie można bowiem przyjąć, aby kara nie była dostosowana do możliwości majątkowych obwinionego. Kara jest adekwatna do winy obwinionego i szkodliwości społecznej jego czynu.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 437 §1 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw Sąd Okręgowy utrzymał mocy zaskarżony wyrok.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 63 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw. W ich skład wchodzi: ryczałt za doręczenie pism – 50 zł oraz opłata ustalona na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983r. nr 49 poz. 223 z późn. zm.).

/SSO Bogna Kuczyńska/